

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. IV. Objectiones contra concursum gratiæ habitualis ad actus liberos.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO QUARTA.

Obejectiones contra concursum gratia habitualis ad actus liberos.

I. **O**BJICES primò: Hinc sequi tolli libertatem, seu potentiam ad peccandum; jam enim ex parte actus primi involvitur aliquod pugnans physicè, imò essentialiter cum peccato, gratia scilicet habitualis. Respondetur negando lequelem: ad probationem dico, non omne id quod quomodocunque tenet se ex parte actus primi tollere libertatem, ut jam ostensum est in habitu iræ, sed illud solum, quod non præcisivè tantum se habet, seu indifferenter ad existendum & non existendum in instanti quo exercenda erat libertas, vel quod non est in potestate voluntatis non operando, aut operando contrarium abjicere, qualis in præsentis non est gratia, & alia supra posita, quæ quis peccando potest destruere.

II. **O**BJICES secundo: Quod requiritur ad operandum in instanti B. debet natura præsupponi existens in eodem instanti, quicquid namque operatur in aliquo instanti, debet in illo instanti existere: nec enim ut operetur in hoc instanti sufficit quòd immediate antè præxiterit, sed debet jam existere. Confirmatur: causa etenim, dum operatur, unitur aliquo modo effectui; ergo ut loco, ita multò magis tempore debet illi coexistere. Respondetur negando antecedens: ad probationem dico quicquid operatur in aliquo instanti debere quidem in illo existere, non tamen priori naturæ ad operationem in illo instanti, sed sufficit quod operando, durationem in illo instanti acquirat.

III. **A**d Confirmationem dico, causam quando operatur uniri effectui, & consequenter debere realiter & tempore illi coexistere, non tamen prius naturæ: sicut licet impossibile sit causam producere effectum, nisi sibi coexistentem, non tamen debet coexistentia causæ cum effectu esse in illo priori, cum effectus sit semper naturæ posterior causâ. Exemplum de loco potius facit contra adversarios: hinc enim sequeretur, posse rem in solo instanti A. existentem operari in instanti proxime sequente, cum agens aliquod existens in uno palmo agere possit in passum existens, non in eodem palmo, sed proximo. Hæc tamen quæ de tempore diximus, de iis tantum rebus vera sunt, quæ ubi extiterint, sunt indifferentes ut continentur; si enim, posito quòd semel existant, petant antecedenter conservari sequente instanti, vel etiam destrui, non posset voluntas per eas constitui in actu primò potens ad operandum & non operandum; sic enim in actu primo esset aliquid tollens ejus indifferenciam ad alteram partem contradictionis.

IV. **H**oc ergo modo procedit series decretorum Dei circa gratiam, habitus infusos, & impletionem præcepti. Primò decernit Deus producere gratiam in instanti A. simul cum habitibus infusis, eamque animæ Petri infundere. Deinde statuit non illam destruere nisi præviso peccato: existit ergo gratia in instanti A. & positivè instanti illi coexistit habetque durationem illam independentem ab omni actu, saltem ab ipsâ gratiâ elicitæ, circa durationem verò & existentiam respectu instantis B. habet se præcisivè entitas gratiæ, seu

indifferenter ad durationem illam habendam vel non habendam; si impleat præceptum voluntas, illam habebit, sin minus non habebit, sed destruetur gratia. Quando verò implet quis præceptum effectivè per ipsam gratiam, vel habitum infusum, entitas gratiæ naturâ vel ratione præcedit actum impletionis præcepti, duratio ejus sequitur: nulla autem mutatio fit circa ipsam entitatem gratiæ, cum eam conservari nihil aliud sit, quàm novam illi superaddi durationem, omnibus eodem modo manentibus circa gratiæ entitatem.

Dices, non durationem tantum sed ipsam etiam entitatem gratiæ pendere ab actu impletionis præcepti; si enim hic actus non ponatur, non solum non ponetur duratio B. sed ipsa etiam entitas gratiæ destruetur, ergo actio terminata ad ipsam entitatem gratiæ pendet à positione actus quo impletur præceptum. Distinguo antecedens entitas gratiæ pendet à priori ab actu quo impletur præceptum, nego antecedens; à posteriori, concedo: entitas enim gratiæ existens in instanti A. periret sequente instanti, nisi concurrente ad actum quo impletur præceptum, acquireret in instanti B. novam durationem, quamvis actio terminata ad ipsam gratiæ substantiam non propriè dicatur secundum se pendere ab actu implendi præceptum, sed solum ut continuata, vel continuanda, cum actio productiva terminetur ad entitatem gratiæ independentem ab omni præcepto, aut illius impletionem: conservatio autem, ut vidimus, ultra primam productionem solum addit productionem novæ durationis.

SECTIO QUINTA.

Solutione alterius difficultatis ostenditur posse gratiam habitualem concurrere ad actus liberos in justis.

CONTRA hæcenus dicta adferri hic etiam posset vulgaris illa obiectio, quæ contra influxum subjecti in ubicationem & durationem proponi solet, implicare scilicet hujusmodi dependentiam ab alio, tanquam à posteriori; si enim pro illo priori habet res aliqua totam suam entitatem, ergo hæc entitas non potest dependere ab alio, quod subsequitur, ergo nec gratia, vel habitus infusi possunt hoc modo dependere ab actu impletionis præcepti.

At sanè existimo universim negari non posse dependentiam hanc ab alio, tanquam à posteriori: sic namque, ut supra vidimus, potentia libera proxime ad operandum expedita, licet pro aliquo priori indifferens semper sit tam ad operationem, quàm omissionem operationis, non tamen potest utraq; carere. Quòd clariùs adhuc constat si supponamus opinionem in Philosophiâ valde receptam, implicare scilicet puram omissionem liberam, tunc enim non posset potentia illa eo instanti non vel positivè aliquid velle vel nolle, & tamen utroque hoc actu est pro illo instanti prior, utpote principium illorum productivum, & indifferens ad habendum vel unum ex illis actibus, vel alium: quòd verò pro aliquo posteriori alterum ex iis habere debeat, constat, neutrum enim potest purè omitttere, ut supponimus, sed nec utrumque simul potest habere, ergo alterum tantum,

Entitas gratia in hoc casu est prior impletioni præcepti, duratio posse.

V. Entitas gratia, non à priori, sed à posteriori pendet ab actu quo impletur præceptum.

I. Obje. Non possetem ulam dependentiam ad aliud à posteriori.

II. Ex potentia libera ostenditur negari universim non posse dependentiam à posteriori.

Ponamus eum probabili opinionem per omni omissionem implicare.

Ex eo quòd iustus impletur præceptum per habitus infusos, non sequitur tolli libertatem.

Id quod requiritur ad operandum non debet necessarid prius naturâ existere in illo instanti.

Et causa uniatu effectui, sufficit quòd tempore illi coexistat.

Quædam res nequeunt existere præcisivè.

Ordo signorum in hac gratia & habituum infusorum operatione.